

Streszczenie w języku polskim

Celem badań opisanych w niniejszej dysertacji była empiryczna weryfikacja hipotez dotyczących podmiotowych uwarunkowań stylów komunikowania się u osób uzdolnionych plastycznie. Postulowano między innymi, że osoby uzdolnione plastycznie różnią się od populacji ogólnej w zakresie wybranych stylów komunikowania się oraz że uwarunkowania tych stylów (odnoszące się do cech temperamentu, charakteru, kompetencji społecznych oraz poczucia samotności) mają swoją specyfikę w grupie osób uzdolnionych plastycznie. Przebadano studentów malarstwa wydziałów i uczelni artystycznych w Polsce (grupa badana) oraz studentów kierunków nieartystycznych o podobnej charakterystyce demograficznej (grupa porównawcza). Ostatecznie do analiz włączono 60 osób uzdolnionych plastycznie oraz 53 osoby z grupy porównawczej. Pomiaru psychometrycznego dokonano za pomocą następujących kwestionariuszy: Interpersonalne Skale Przymiotnikowe Jerry'ego Wigginsa IAS, Kwestionariusz Temperamentu i Charakteru Cloningera TCI, Kwestionariusz Kompetencji Społecznych Matczak (KKS), Skala do pomiaru poczucia Samotności de Jong Gierveld. Okazało się między innymi, że styl komunikowania się Powściągliwy-Introwertywny osiągał wyższe nasilenie w grupie osób uzdolnionych plastycznie. Wykazano również moderującą rolę uzdolnień plastycznych w predykcji stylu komunikowania się Pewny Siebie-Dominujący za pomocą samokierowania (zmiennej charakterologicznej). Ponadto, w grupie osób uzdolnionych plastycznie, unikanie szkody i wytrwałość (zmienne temperamentalne) oraz poczucie samotności przewidywały styl komunikowania się Powściągliwy-Introwertywny, natomiast unikanie szkody (zmienna temperamentalna), autotranscendencja (zmienna charakterologiczna) oraz kompetencje społeczne w zakresie ekspozycji społecznej przewidywały styl Niezdecydowany-Uległy. Implikacje niniejszych badań obejmują inspiracje do projektowania warsztatów psychoedukacyjnych dla osób uzdolnionych plastycznie i ich rodzin.

Słowa kluczowe: style komunikowania się, temperament, charakter, kompetencje społeczne, poczucie samotności